

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5718200357
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5718200357.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci navrhovateľa: Mgr. H. R., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. R., J. P. XX/XX, zastúpeného JUDr. Peter Havlík advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Nitra, Damborského 13, IČO: 50 361 864 proti odporcovi: MUDr. C. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. H., W. XXX/XX, o zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletému dieťaťu, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 21Pc/4/2018-105 zo dňa 08. 11. 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch II., III., IV. **z r u š u j e** a v tejto časti **vec v r a c i a** na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Výrok I. odvolaním nenapadnutý **o s t á v a** nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin zrušil vyživovaciu povinnosť navrhovateľa voči odporcovi dňom 30. 01. 2018. Návrh otca na zrušenie vyživovacej povinnosti od 16. 06. 2017 zamietol. Návrh otca na vrátenie výživného za obdobie od 17. 06. 2017 do 31. 01. 2018 vo výške 1 866,67 eur zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd zdôvodnil s poukazom na ust. § 62, § 77, § 78 Zákona o rodine, pričom konštatoval, že navrhovateľ mal vyživovaciu povinnosť k odporcovi - synovi, ktorý dňa 16. 06. 2017 ukončil štúdium na lekárskej fakulte v Prahe, avšak následne sa venoval štúdiu nemeckého jazyka, aby získal zamestnanie v Nemecku, kde sa od januára 2018 zamestnal ako lekár. Súd prvej inštancie konštatoval, že štúdium jazyka slúžilo taktiež príprave na budúce povolanie a za túto dobu nebol schopný odporca sám sa živiť. Navyše, súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine zrušenie výživného nie je možné žiadať spätne, ale len odo dňa podania návrhu na začatie konania.

2. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Prostredníctvom zástupcu napadol výroky II., III., IV. rozsudku z dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Nesúhlasil s právnym posúdením veci vo vzťahu k tomu, kedy ukončil prípravu odporca na výkon budúceho povolania, resp. od ktorej doby došlo k zmene pomerov a odporca ako dospelé dieťa bol schopný sám sa živiť. Kurz nemčiny, ktorý odporca absolvoval a ktorým odôvodnil svoju dobrovoľnú nezamestnanosť, nespĺňa klasifikáciu prípravy na budúce povolanie (ani podľa zákona o sociálnom poistení, či zákona o službách zamestnanosti. Taktiež zákon o prídavku na dieťa neumožňuje poberať prídavok na dieťa, ktoré má ukončený 2. stupeň vysokej školy a je dobrovoľne nezamestnané iba z dôvodu, že si robí kurz nemčiny, nakoľko automaticky sa predpokladá, že takéto dieťa má byť schopné sa samostatne živiť. Po ukončení štúdia na vysokej škole si odporca nehľadal žiadnu pracovnú ponuku v Slovenskej, či Českej republike, ale rozhodol sa pre zamestnanie v Nemecku. Je to jeho právo, avšak toto by nemal realizovať na úkor svojho otca, ktorý mu aj za obdobie po ukončení štúdia platil výživné. Súd v rozhodnutí nijako neodôvodnil, prečo dobrovoľné vlastné rozhodnutie dospelého dieťaťa byť nezamestnaný len z dôvodu, že chodí na kurz nemčiny, považuje za stav,

v ktorom nie je schopný sa samostatne živiť. Odporca navyše vôbec nepreukázal, že absolvovanie kurzu bola podmienka zamestnávateľa na prijatie do zamestnania. V Rakúsku, aj v Nemecku vykonáva profesiu lekára väčšie množstvo pracovníkov bez podmienky, aby mali certifikát o jazykovom kurze. Súd vôbec neskúmal, či tento kurz bol vykonávaný 8 hodín denne každý deň v týždni alebo bol poskytovaný po večeroch, prípadne dištančne a prezenčná forma ani nebola. Odvolateľ poukázal aj na skutočnosť, že v prípade, ak dieťa po ukončení prípravy na povolanie sa nezamestná z objektívnych dôvodov vo vyštudovanom odbore alebo ak nepokračuje v ďalšom štúdiu, vykonáva prácu v inom, než vyštudovanom odbore, poprípade je evidované ako uchádzač o zamestnanie, vyživovacia povinnosť rodiča zaniká. Za nesprávny považoval odvolateľ názor o tom, že výživné nemožno zmeniť od času, kedy došlo k zmene pomerov, ale len od podania návrhu na súd. V tomto smere poukázal odvolateľ na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 473/2012-16, avšak súd prvej inštancie sa s názorom prezentovaným v tomto rozhodnutí nijako nevysporiadal. Odvolateľ má za to, že v zmysle ust. § 231 CSP rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov. Súd nesprávne postupoval aj vtedy, keď zamietol návrh na vrátenie neoprávnene vyplateného výživného za obdobie po ukončení vysokoškolského štúdia odporcom. Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd zrušil vyživovaciu povinnosť ku dňu 16. 06. 2017, zaviazal odporcu na vrátenie neoprávnene poberaného výživného po tomto období od 17. 06. 2017 do 31. 01. 2018 vo výške 1 866,67 eur a žiadal uhradiť trovy konania, prípadne, aby odvolací súd rozsudok v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril odporca prostredníctvom splnomocneného zástupcu, ktorý uviedol, že štúdiom na lekárskej fakulte v Prahe ukončil 16. 06. 2017 a od 17. 06. 2017 do 04. 01. 2018 bol odporca dobrovoľne nezamestnaný a venoval sa štúdiu nemeckého jazyka, čo bolo súčasťou jeho prípravy na budúce lekárske povolanie. Odporca tak ľahkovážne „nezbieral“ certifikáty, ale zodpovedne sa pripravoval na výkon svojho budúceho lekárskeho povolania, keď urobil skúšku z nemeckého jazyka v kategórii C1. Schopnosť sám sa živiť teda nadobudol odporca až 05. 01. 2018 uzatvorením pracovnej zmluvy s klinikou vo Wolfsburgu. Výživné do tohto obdobia plne spotreboval, nakoľko bolo jeho jediným zdrojom príjmov. Čo sa týka intenzity kurzov nemeckého jazyka, tieto boli prezenčné, chodil na ne každý deň v týždni od pondelka do piatku v trvaní 8 týždňov, 1 hodina trvala 4 hodiny a 15 minút. To znamená, že polovicu dňa odporca trávil v jazykovej škole a polovicu dňa sa venoval upevňovaniu učiva a príprave na ďalší deň. Pri zrušení výživného treba vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a brať do úvahy špecifické faktory ako je situácia na trhu práce, existencia širšieho okruhu študijných programov, vzdelávacích inštitúcií, doplnenie jazykových znalostí potrebných pre možnosť realizácie nadobudnutého vzdelania. Odvolateľ vyjadril názor, že výklad ust. § 77 a § 78 Zákona o rodine znie tak, že pri plnoletých osobách sa tvrdená zmena pomerov v minulosti posudzuje (najskôr) ku dňu začatia súdneho konania, t. z., že pri plnoletých oprávnených na výživné s ohľadom na § 77 ods. 1 možno rozhodnúť o zrušení vyživovacej povinnosti najskôr ku dňu podania návrhu. Z tohto vyplýva, že zrušenie výživného na plnoleté dieťa určeného rozsudkom nemožno žiadať spätne aj v prípade, že k zmene pomerov na strane vyživovaného dieťaťa došlo skôr, tak že dieťa je schopné samé sa živiť.

4. K podanému vyjadreniu sa vyjadril navrhovateľ, ktorý uviedol, že odporca nepreukázal skutočnosť, že by všetky miesta rádiológov v Nemecku boli podmienené uvedeným certifikátom jazykového kurzu. Na samotnej Lekárskej fakulte v Martine sú ponuky na pracovné miesta v Nemecku, kde sa vyžaduje len základná znalosť nemčiny, či ponuky, kde stačí kurz úroveň B2, akú odporca získal už počas štúdia. Navyše na získanie certifikátu nie je podmienka absolvovať kurz, ale absolvovať skúšku. Ak odporca uvádza, že už na škole mal záujem po ukončení štúdia pracovať v Nemecku, mal dostatok času na prípravu, prinajmenšom počas roka, keď opakovane štúdiom, počas ktorého mu tiež bolo platené výživné.

5. K podanému vyjadreniu sa prostredníctvom zástupcu vyjadril odporca, ktorý uviedol, že spätne je preňho ťažké preukazovať, aké pracovné miesta na pozíciu rádiológa v čase ukončenia štúdia existovali, pričom pre absolventa medicíny je ťažké hľadať si prvé zamestnanie. Keď odporca dostal pracovnú ponuku v Nemecku, tak ju akceptoval. Štatistiky aj dnes hovoria o tom, v akom stave je zdravotníctvo na Slovensku, preto mnoho mladých ľudí, ale aj starších lekárov odchádza pracovať do zahraničia kvôli lepším pracovným podmienkam, úrovni, vybavenosti nemocníc a možnostiam profesionálneho rastu. V ostatnom boli zopakované predchádzajúce vyjadrenia.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 385 CSP rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Vo výroku, ktorým súd zrušil vyživovaciu povinnosť od 30. 01. 2018, odvolaním nenapadnutom, ostal rozsudok súdu nedotknutý.

7. V danom prípade ako vyplynulo z obsahu spisu a preskúmaného rozsudku, ako aj obsahu odvolania, súd prvej inštancie mal posúdiť, či ukončením štúdia na vysokej škole sa odporca stal schopným sám sa živiť, alebo bol naďalej odkázaný na platenie výživného od navrhovateľa ako otca, resp. či vyživovaciu povinnosť možno zrušiť aj spätne odo dňa, kedy nastala zmena pomerov, aj keď návrh na zrušenie bol podaný na súd neskôr. Súd prvej inštancie v tomto prípade vychádzal zo zisteného skutkového stavu, keď mal preukázané, že odporca študoval na Lekárskej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe, pričom štúdium ukončil dňa 16. 06. 2017. Následne od 17. 06. 2017 do 04. 01. 2018 bol evidovaný ako dobrovoľne nezamestnaný. V tomto období navštevoval jazykovú školu v Nemecku a skúškou zo dňa 08. 12. 2017 získal ďalší certifikát C1 a od 05. 01. 2018 bol prijatý do pracovného pomeru v nemocnici v Nemecku. Súd mal tiež preukázané, že navrhovateľ a odporca spolu nekomunikujú. Pokiaľ žiadal navrhovateľ lekársku fakultu v Prahe o oznámenie, kedy jeho syn ukončil štúdium, takúto informáciu mu odmietli oznámiť. Návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti bol doručený súdu dňa 30. 01. 2018.

8. Podľa § 78 ods. 1, 2 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo k zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynutý čas, spotrebované výživné sa nevracia.

9. V tomto prípade súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vyživovacia povinnosť trvala do 30. 01. 2018 z dôvodu, že sa odporca pripravoval na výkon lekárskeho povolania v Nemecku, na druhej strane súd uviedol, že výživné nie je možné zrušiť spätne, ale len odo dňa podania návrhu na začatie konania. Súd bližšie neuviedol, prečo výživné s poukazom na ust. § 77 ods. 1 Zákona o rodine nie je možné žiadať spätne. Z uvedeného zákonného ustanovenia toto nevyplýva. V súvislosti so začatím konania sa hovorí len o priznaní výživného (nie zmene a zrušení). Súd sa taktiež nijakým spôsobom nevysporiadal s uznesením Ústavného súdu SR, na ktoré zástupca navrhovateľa poukazoval a ktoré sa práve zaoberalo tým, či preskúmané rozhodnutie súdu je zákonné (ktorým bolo spätne zrušené výživné, nielen od podania návrhu) a ktorým ústavný súd nespochybnil správnosť postupu súdu, ktorý takto rozhodol.

10. V zmysle ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

11. Uvedené deklaruje, že vyživovacia povinnosť vzniká zo zákona, nie je na to potrebné výslovné rozhodnutie súdu.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu takýmto istým spôsobom (zo zákona) vyživovacia povinnosť aj zaniká. Z dôvodu právnej istoty však spravidla sa strany sporu dožadujú vyslovenia dátumu vzniku alebo zániku vyživovacej povinnosti v rozhodnutí súdu. Ustanovenie § 78 Zákona o rodine rešpektuje dispozičný princíp a princíp oficiality. Pre zmenu alebo zrušenie rozhodnutia o vyživovacej povinnosti voči plnoletému sa vyžaduje aktivita (ide výlučne o návrhové konanie) zo strany povinných osôb. Pri maloletom dieťati je možná zmena aj v konaní začatom bez návrhu. Pokiaľ teda nie je uvedené priamo v Zákone o rodine, že výživné je možné zrušiť len od podania návrhu (najskôr týmto dňom), je potrebné vychádzať zo všeobecného predpisu, kde v § 231 CSP je uvedené, že rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky, možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov (nie od podania žaloby). Pokiaľ teda nastala zmena pomerov aj pred podaním návrhu na zrušenie výživného, za rozhodujúci čas zániku vyživovacej povinnosti by mala byť posudzovaná nastalá zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu predchádzajúceho rozhodnutia alebo dohody. Pokiaľ sa týka podmienky zániku vyživovacej povinnosti, samotné zvyšovanie kvalifikácie nie je podmienené prípravou na budúce povolanie. V tomto prípade po ukončení vysokoškolského štúdia mal možnosť odporca začať pracovať ako lekár (prípadne vykonávať aj iné povolanie), pretože ukončené vysokoškolské vzdelanie tvorí základ pre prípravu na

budúce povolanie, resp. samotný výkon práce. Odporca nijakým spôsobom nepreukázal, že by nemohol vykonávať prácu lekára na Slovensku alebo v Čechách, alebo niekde inde. Z vyjadrení procesných strán vyplynulo, že odporca bol dobrovoľne nezamestnaný. Nebolo teda povinnosťou otca financovať obdobie, keď navštevoval kurz nemčiny, nakoľko toto už nebol nevyhnutný predpoklad na to, aby mohol vykonávať povolanie lekára. V danom prípade tak súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil vec, resp. nesprávne aplikoval zákonné ustanovenia na zistený skutkový stav. Z tohto dôvodu odvolací súd v napadnutých výrokoch rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

13. V odôvodnení prvoinštančného rozhodnutia sa súd riadnym spôsobom nevysporiadal s tým, kedy zanikla vyživovacia povinnosť, prečo vyživovaciu povinnosť zrušil až dňom 30. 01. 2018 (štúdium ukončené 16. 06. 2017, kurz jazyka ukončený v decembri 2017, pracovná zmluva, začiatok výkonu práce v Nemecku 05. 01. 2018).

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Výrok, ktorý odvolaním napadnutý nebol, ponechal nedotknutý.

15. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie v zmysle § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie senátu Krajského súdu v Žiline bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).